

vis Grad en Ubehagelighed for disse Mænd at have en saadan Anklage svævende over deres Hoved, saa meget mere som der ikke er Tvivl om efter Alt, hvad der hidtil er slet, at den paa Folkemøder og deslige Steder vil blive fremstillet som et Bevis for deres Skyld og vil blive stillet lige med en Domsfældelse. Men, mine Herrer, tillad mig at sige det, jeg tror, at disse Mænd i denne Mellemtid kunne finde en Trøst i det særdeles tydelige og klare Stempel, som denne Anklage fra første Begyndelse af bærer paa sin Rande. Thi, mine Herrer, hvad enten jeg ser hen til de Herrer's Personligheder, som ere Gjenstand for denne Anklage, eller jeg ser hen til den Kreds, hvorfra den er udgaaet, eller jeg ser hen til det Tidspunkt, paa hvilket den fremkommer, eller endelig, — tillad mig ogsaa at sige det, mine Herrer — jeg ser hen til den Personlighed, som man har fundet mest fortjent til at gennemføre Anklagen, saa tror jeg, at denne Anklage bærer et saa tydeligt Mærke, at Ingen, der er bekendt med vore Samfundsforhold, kan være i Tvivl om dens sande Karakterer.

J. N. Hansen: At det ærede Medlem, der nu satte sig, vilde finde sig efter sin Overbevisning opfordret til at udtale sig omtrent saaledes, som han har udtalt sig, det have vist Alle forventet. Der er vistnok Ingen bleven overrasket ved at høre, at det ærede Medlem betragtede Sagen saaledes, som han nu har udtalt. Det vilde jo være forunderligt, om det ikke var saaledes. Det ærede Medlem har ogsaa fundet det rigtigt ved denne Leilighed at benytte meget stærke Ord overfor sine Modstandere, men det er ogsaa Noget, som vi ere vante til. Han talte om en overdreven Lidenfabelighed. Jeg veed ikke, hvor han har opdaget nogen overdreven Lidenfabelighed. Ser man hen til den Maade, hvorpaa man forhandler Sagen, saa forekommer det mig, at det ærede Medlem skulde være den Sidste til at tale om Andres overdrevne Lidenfabelighed. Han har talt om, hvad der var staaensløst og uretfærdigt, ja, det er hans Mening, men han har ikke formaaet paa nogen Maade at sætte sig ind i den Stilling og de Betragtninger, som hans Modstandere have; thi havde han formaaet det, vilde han ikke have brugt saa stærke Udtryk overfor sine Modstandere, som han har brugt. Derfor det, hvor der er den største Lidenfabelighed, kan ses af, hvem der bruger de stærkeste Udtryk, tror jeg altsaa, at man fra vor Side rolig kan lade en forud uvillig Domme dømmen derom. Det er derfor slet ikke om det, jeg vil tale. Det ærede Medlem sagde en Sætning, som var fuldkommen sand og rigtig, nemlig at en alvorlig Mand kan ikke stemme for dette Forslag, naar han har den Anskuelse, at Rikstalen er ubegrundet. Men det ærede Medlem maa jo kunne sige sig

selv, at alvorlige Mænd kunne ikke unblade at stille dette Forslag og stemme derfor, naar de have den Anskuelse, at det er fuldstændig begrundet og en Pligt at gjøre det. En Aneksjendelse heraf havde jeg ventet af det ærede Medlem, og at den vilde have bragt ham til at udtale sig i moderatere Udtryk overfor sine Modstandere. Han har kaldt det en utidig Brug af Folkethingets Ret, og han var forud overbevist om det Udsald, Dommen vilde faae; han spøiede til, at, dersom han tog feil, skulde han vide at bøje sig. Men det ærede Medlem maa jo vide, at det er fuldstændig vort Standpunkt, det er vor Opfattelse, at det er en Pligt for os i Riden som disse, hvor man fra Ministeriets Side ser den ene Selvtægt og Selvraadighed udsøvet efter den anden — at det er en Pligt for os, siger jeg, der ville opretholde Forfatningen i sin hele Udstrækning, at paatale det, hvori man tror at finde en saadan Overtrædelse, og naar man saa paataler den paa lovlige Maade og efter sin lovlige Ret, har man Ret til at vente af Modstanderne, at de ville anerkjende vor Ret og vor Tro paa, at det er vor Pligt at gjøre, hvad vi have gjort, nemlig at stille Forslag til, at disse Mænd kunne sættes under Rikstale for det, som vi efter vor Overbevisning og Opfattelse anse for uberettiget og en Overstridelse af den konstitutionelle Ret for Ministre. At vi ville bøje os for Dommen, kunne vi være fuldstændig enige med det ærede Medlem om, det er der ingen Tvivl om; men vi ville paa den anden Side sige, at den Dom, der sælbes, er en juridisk Dom, og det ærede Medlem maa ikke vente, at Mænd, der anse det Paaklagede for ogsaa i andre Henseender at være et Overgreb, ikke paa disse Folkemøder, som det ærede Medlem er saa vred paa, eller gennem Pressen eller paa anden Maade skulde fremsætte deres politiske Meninger. Den juridiske Afgjørelse bøje vi os for; men der er andre Sider at se denne Sag fra end den blot juridiske, og det ærede Medlem maa ikke vente, og han venter vist heller ikke, at man vil unblade at fremsætte sine Meninger med Hensyn til de mange andre Synspunkter, hvorfra denne Sag maa ses, end den blot juridiske. Det var blot disse Ord, jeg vilde sige, og da jeg er enig med den ærede Ordfører i, at Sagen er bleven saa udførlig debatteret forleden Dag, at man kunde anse sig for fritagen for at komme ind paa den igjen, skulde jeg slet ikke have taget Ordet, naar der ikke var et Moment, der under de Forhandlinger, der have fundet Sted, slet ikke er blevet berørt, og som for mig har en stor Bøgt. Jeg tror derfor ikke, at jeg tør lade denne Sag gaa hen, uden at jeg fremdrager dette Punkt. Det er blevet gjort gjældende, navnlig af den ærede Rigsdagsmænd, der sidst havde Ordet, at Staten beholdt Kirken som sin Eiendom. Hvad mistede vi, yttrede det ærede Medlem, vi beholdt jo Kirken som Eiendom. Disse Udtryk, og hvad